Kmetijske in rokodelske Novice.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj V. | *V srédo 4. velikiga serpana 1847.* | List 31.

Začarana puška.

(Dalje.)

Obljubi zvest se verne noč prihodno,
Se verne drugo, tretjo, vsako noč,
Na oknu najde vsako noč ugodno
Privezan pas po mraku ferklajoč,
Veselo uro sreče sladke plodno
Roti pri njej zvestobe se na moč,
In kér petelin zore vhod zapoje,
Ko divji lis on begne v skrilo svoje.

In peto noč prispè k deklini mili
Plahôte bled, kervav, oskrunjen ran;
»Hajduci, glej! so strašno me ranili,
In čakajo, de vernem se na plan,
Tam bodo me, ko steklo zver, pobíli,
Ne bo mi v prid ne bor, ne beg, ne bran;
Poslednikrat, o duša! te objamem,
Na vekomaj slovo od tebe vzamem.«

»Gotovo scer — če daš mi puško jako
Očetovo — pomagano mi je,
Nevarnost bi overnil lahko vsako,
Kot ovčji trop razdjal sovražnike,
In jutro spet in zmir in zmir enako
Ljubezni zvest obiskal tukej te;
Ah! moje ko bi serce ti poznala,
Morivko bi za dans mi v brambo dala.«

»»Nikar nikar! — Nastazija zaprosi —
Ne terjati, kar meni dano ni!
Moj oče, glej! obeta strašno zlo si,
Vostinje skor pogin, o puški ti,
Za dne tedaj jo zmir na rami nosi,
Po noči z njo v samotni izbi spi;
Gorjé, če jo, zbudivši se, pogreši,
Gotovo me v prepad vostinski treši.««

»Ne bati se — pristavi on počasno —
Glej, meni tud je krasne puške cvet,
Z obročki cev je kinčena opasno,
Deset srebernih, zlatih je deset,
Košenih zvezd bliší se peta jasno,
In s čopi bat je svilenim opet.
Premeni ju, podaj njegovo meni,
Na mestu nje pa mojo v izbo deni.«

Nastazija besede ne odreče,
V danico vpre zakaljene oči,
Bledoba lic očita ojstre meče,
Ko dvombe bor ji v sercu zdaj vertí,
Obilnih solz trepavnica zateče,
Obraza lik bisernih srag bleší.
Davúd pa v dlan ročice stisne njene,
In žalostno po kratkim molku sklene:

»Vidim, vidim! ti se anaš,
Ti povračbe ne poznaš,
Potnika s pogledi panaš,
Ter ga v plen hajduka daš.«

»Vidim, vidim! čas doteče,
Zadnja ura bliža se,
Draga me oteti neče,
Hujši od hajduka je.«

»Verta tik sim serce svoje
Dal za rožo eno ti,
Verta tik zdaj rože tvoje
Pile bodo mojo kri.«

»O, plačilo! Bog presodi!
Kvar za dar mi vračba je —
Odpustim ti, srečna bodi,
Moja smert ne grizi te.«

(Konec sledi.)

Nastazija trepavnice ne gane,
Brezdušen kip Davúdu skor veljá,
Molčanja mrak mu skriva strašne rane,
Katerih zdaj nje serce trepetá,
Potem na krat ko serna kviško plane,
Iz rok mu zmakne puško nagloma,
Ter v izbico očetovo podá se,
Po perstih gré, in sapo vleče na-se.

Tu Sava jak na vajšnicah počiva,
Kot prerok svet pokojne duše spi,
Na persi rah mu visi brada siva,
Oglavja tik začaranca sloní,
V trenutju to premeni ročna diva;
O djanju tim se Sava ne zbudí,
Le strese se, obervi v lok zavihne,
In »Jezus Jezus« dvakrat milo zdihne.

Devica pak Davúdu plen izroči,
Od muhe ta do pete skusi vse,
Nasloni bat, okroglo v cev zatoči,
Odprè celin, smodivnika naspè,
Na ponvi krov zatisne, ter se loči
Dovoljen od trepeče deklice;
Prihodno noč verniti se obljubi,
In prime pas in urno v mrak se zgubi.

Davúdovo pa puško Sava vzame,
Poznavši ne potehta je rekoč:
»Obilnost lét zares me tréti jame,
Poteži se orožje skor čez noč,
Alj trešiti v prepad neverne zmame
Imela bo ta roka zmír še moč.« —
In sledno noč na oknu pas je zvesto,
Pa kaj je to? Davúda ni na mesto.

Môšt in vino iz sadja narejati.

Vsakdo vé, de je môšt iz sadja prav prijetna pijača, ki je žejnim zdrav tolažik in strujenim delavcam okrepčljiv vžitik, kteri dobrimu gospodarju veliko denarja prihrani, ali če ga prodá, mu dobiček prinêse, de druge opravke ložej poravná.

Vsaki, kdor le sadje ima, ga lahko naredí. De bo pa dobro, se mora na tóle paziti:

Vse sadje, iz kteriga hočemo môšt narediti, mora biti zrélo; ne boš si tedej dobriga vina naredil, če bi zrélo, prezrélo in pa zeleno sadje skupej mešal, kér ti taka mešanica ne bo ob enim zavréla, tedej tudi nikdar dobriga vina dala. — V tem ravno leží tudi poglavitna napčnost nekterih nogradov, de so zasajeni z različnimi tertnimi plémeni, ki ne dozoríjo ob enim, ampak nekteri poprej, nekteri poznej, iz kterih ni tedej nikdar dobriga vina pričakovati.

Zrelo sadje pa se že iz barve in duha, posebno pa iz tega spozná, de že samo rado z dre-

ves pada ali če drevó le nekoliko potreseš, in de so peške černe. Na to, de bi vsako sadje moglo mehko biti, ne smeš čakati, zakaj veliko tepk in lesnik je, ki so zrele, akoravno so še terde, ko jih z dreves vzameš.

Zavoljo mnogoverstne zrelosti sadja se ne sme tedej môšt vès na enkrat prešati in vino delati, ampak poredama, kakor je eno in drugo sadje zrelo; iz bolj zgódnjiga popred, iz pôzniga pa kasneje.

S tem pa nočemo rêči, de bi se moglo za môšt zmirej le enakošno sadje jemati, marveč svetjemo mnogoverstne pleména skupej mešati, de so lé zrele. Pravna in umna mešanica različnih plemén da vinu veliko boljši okus, kakor če ga le iz eniga sadniga pleména narejaš. Takó postavimo so nekteri zreli lesnikovci bolj sladki, nekteri bolj kisljati, nekteri grenjkljasti: taki skupej zmešani dajo pràv dober môšt.

Le pusto, terdomečno in nežlahtno sadje da dobro vino, kakor so tepke, černevke, in nektere drobnice, lesnikovci, piškurji, milorožice in več tacih. Bolj ko je sadje žlahtno in vodéno, slabji je vino iz njega, in menj časa se da ohraniti.

Sadje za vino ne sme pomlajeno ali kaj zmehčano biti, temuč terdo, z drevja zrelo otreseno; torej pèrhkih in mehkih plemén ne pušaj predolgo na drevesu.

Natreseno ali nabrano sadje se po različnosti pleména ali berž zmečká in spreša, ali se pustí nekoliko časa na kupih ležati. Pôzno, terdo in kislo sadje pusti nekoliko obležati, de se enmalo omečí in njegov sok bolj dozorí. Je tako sadje nekoliko orumenélo in je le toliko mehkljato postalo, de če ga s perstam rahlo stisneš, se na lupini vtisk pozná, berž ga daj prešati. Nikdar pa nagnjitiga ali gnjiliga sadja ne prešaj za vino, ampak zbêri ga, de boš jesih iz njega naredil.

Vse bolj zgodno, zrelo in pèrhko sadje pa berž daj prešati.

(Dalje sledí.)

Kakó pohištva v mestih in po kmetih ognja varovati.

(Dalje.)

Po kmetih bi se dala še lože kakor po mestih vsaka hiša na tanjko ogledati, ali je ognja varna in z vsim potrebnim orodjem preskerbljena ali ne, in posebno potrebno bi bilo tako ogledovanje o pustu, ob velicih praznikih, ob žegnanjih in takrat, kadar se žitni pridelki na pôde spravljajo in mlatijo, — tode kdo bo ogleda? Domač človek ima žlahto, znance in prijatle, se tedej zamére in sovražtva bojí, in bo raji molčal, kakor nemarniga soseda ali prijatla zatožil. Z domačimi ogledi bi se ne dalo tedej nič opraviti; tako čuvarsto bi moglo v rokah gruntne ali cesarske gosposke biti. Dokler pa dimnikov ni po vsih hišah, in strehe niso z opékami (cégli) krite, bo po kmetih zmirej velika nevarnost ognja. Tudi gasivnih brizgelj povsod manjka in cela vas je dostikrat že do konca pogorela, preden od daljniga kraja s kako brizgljo na pomoč prihité. Strah in grôza nas obíde, če vse to pomislimo! Opéčnice ali cégelnice bi se dale po deželi, kjer je zemlja zató, pràv lahko napraviti, če bi soseska za sosesko vkupej stopila in si opečnico napravila. Iz takih srenjskih opečnic bi se dala opeka dober kup dobivati in bi je tudi treba ne bilo od deleč voziti. Če pa cela soseska nima taciga človeka, ki bi cégelnico in izdelovanje cégla prevzel, naj jo s to pogodbo v najem (štant) da, de je najemnik zavezan, domačim ljudém opéko bolj po ceni dajati. Veliko bolji kup bi se po taki napravi strehe krile, in nikdar bi se ne bilo treba bati, de bi cena cégla ob času velike potrebe poskočila, in de bi se mogel vohernikam takrat cégel nezmerno drago plačevati, kakor se je to lani v Zagrebu godílo, ko je grozin vihar toliko streh pokončal.

(Dalje sledí.)

Prošnja farmanov do sojiga fajmoštra.

(Dalje.)

B. Kakor je ljubezen do bližnjiga — so djali — po eni strani pogoja in mati vsih čednost, tokó je po drugi tudi vérnica in porodnica vse večne in tudi nar veči časne sreče med ljudmí. In to je druga nar imenitniši stran ljubezni do bližnjiga, ktere duhovni učenik tudi ne bo opušal sojim učencam per vsaki priliki pred očí staviti in skazovati. — Le iz ljubezni in po ljubezni pride nar veči lastna, ptuja in občinska sreča. To sprevidimo že lahko iz nje natore, če je le nekoliko premisliti hočemo.

a) Iz ljubezni izvira pervič nar obilniši lastna sreča človeka. Ljubezen namreč kakor sebi, tokó tudi vsim drugim le dobro hoče; tedej je prosta vsiga hudiga poželjenja in djanja: in zatorej ostane tudi prosta vsih nesrečnih nasledov, kteri navadno iz hudiga poželjenja in djanja izhajajo. De nam bo ta resnica bolj razvidna, jo hočemo v nekterih izgledih posebej premisliti.

Ljubezen je — de tiste strastí, po kteri se je pervi greh rodil, nar pred opomnim — prosta vsiga neizmerniga poželjenja častí ali prevzetnosti in zatorej ostane tudi prosta toliko zlegov in grenjkost, ktere so navadno s prevzetnostjo sklenjene. Pomislimo le nemalo, kakošen nepokoj dela prevzetnimu njegova vedna žeja častí in prednosti; kokó ga muči z vednimi skerbmí, de bi se povzdignil čez druge, in té, kteri mu nasproti stojé, ponižal! Koliko nevolje in jeze, koliko grenjkosti in zamér mu ona napravlja, kér se jih zmirej dosti najde, kteri mu čast odrečejo, ali saj take, ki je poželí, ne skažejo! Kokó mu vedno dela megló pred očmí, de sojih slabih lastnost in napák ne vidi in ne poboljša, in potem takim tudi pri ljudéh zmirej v slabim slovesu ostane in se zavoljo tega teško ali morebiti nikoli k veči sreči povzdigniti nemore. Kokó ga ona neprenehama slepí in prekanuje, de v sojih majhnih sprednostih visoke popolnosti vidi, drugih velike čednosti pa za priproste in vsakdanje prikazni ima! in kokó ga zavolj tega tolikrat k zasmehljivimu bahanju in povzdigovanju samiga sebe, tolikrat k nespodobnim sojoglavnim prepiram in pravdam, tolikrat k zaničvanju in opravljanju drugih ali clo k očitnimu taptanju njih pravic zapelje, in ga po tem takim vsim zoperniga in odljudniga, od nasprotnikov pa, kterim ljubezni manjka, clo čerteniga in sovraženiga storí; kterimu potem enako z enakim povračajo, in jame, ki jih je drugim kopal, z njegovimi lastnimi padci polnijo; tokó, de se pred ali pozneje, v veči ali manji stopnji vselej gotovo zgodí, kar pregovor pravi, de *prevzetnost gré pred padam.* O srečna ljubezen, ktera nas z zatero te gerde strastí od toliko nje žalostnih nasledov reši!

Enako žalostne in nesrečne nastope ima lakomnost in skopost. Koliko truda in nepokoja, koliko skerbí in strahú napravlja človeku ta huda strast! Kakošne vroče misli mu vedno dela, de bi soje premoženje pomnožil, ali škode obvarval, in kakošno grenjkost in žalost, če je le kako majhno pomanjšanje terpeti mogel! Kokó ga storí terdiga in neusmiljeniga proti sebi samimu, kér ga neprenehama žêne in sili, tudi na soj potrebni pokoj pozabiti, de bi le kej maliga k sojimu zakladu priložil, ali clo pomanjkanje in lakoto terpeti,

de bi sojiga premoženja ne pomanjšal! Kokó ga storí malo ljubljeniga ali clo čerteniga od teh sojih, kterim tudi nar manjši nedolžniga veselja ali morebiti tudi spodobniga živeža in oblačila ne privoši! V kakošen hud sloves in stud ga pripravi pri vsih drugih, kteri z njim kej opraviti imajo: s kterim se vedno ruje in poganja, in velikrat zavolj nar manjši dobička ali nar manjši škode clo tožbe in pravde počenja! — In kér vsaka strast pri človeku, če je z vso močjó ne zatira, zmirej rase in mogočniši prihaja: tokó tudi lakomnost, kader je enkrat v strast dozorela, zmirej rase in višej poganja, in kmalo tokó deleč prirase, de ne pozná ne mére ne mejnikov, in de ne le na vso spodobnost in usmiljenje pozabi, ampak tudi očitnih pravic ne spoštuje, in po krivih potih dobička iše: z lažmí, zvijačami, goljufijo, zatiranjem nevednih in sirot, s skrivnim kupčevanjem in priderževanjem, z jemanjem prepovedanih obrest, ali clo s krivičnimi pravdami in krivimi prisegami: in tokó človeka ne le ob vès notranji pokoj, ampak tudi, če njegove krivice na dan pridejo, v očitne kazni in z njimi ob poštenje in premoženje in vso njegovo vunanjo in notranjo srečo pripravi! Prav resničen je tedej pregovor, de *lakomnost je korenina vsih pregreh*, in ravno tokó tudi drugi, kteri pravi, de *lakomnik je sovražnik vsih, nar bolj pa samiga sebe.* — Per tem ima lakomnost še to posebno nevarnost, de se od konca v podobo čednosti zavija, in človeka zapelje, de sojo lakomnost le za veči pridnost, in sojo skopost le za pametno šparovnost derží. Zatorej mora vsak, kteri hoče ti strasti oditi, pazin biti, kaj drugi od njega mislijo; in če najde, de ga sploh za skopiga imajo, ali če mu tudi le nekteri skopost očitajo, ne mervice dvomiti, ampak hitro sekiro nastaviti, de pozneje morebiti ne pride zdravilo prepozno. —

Ravno tokó je ljubezin — de še nekterih izgledov opomnim — prosta vsiga nečistiga poželjenja in djanja ali strastí nečistosti. Zakaj ona spozná, kokó hudobno je, naméne stvarnika in zapovedi vére in deržave zaničevati, in visoko človeško natoro ob nje nar veči vrednost in lepoto pripraviti. Zatorej pa ona ostane tudi prosta vsih tistih pogubljivih nasledov, kteri se tokó množno iz nje izhajajo. Oh, kokó zlo se goljufajo vsi nečisti, kér sladnosti v strupu in med ternjem išejo! Kokó tiransko jih žêne in terpinči njih nečista žeja, in jim noč in dan pokoja ne da! Kokó ji vse kar imajo in premorejo: sojo vest in soj pokoj, sojo čast in poštenje in premoženje, ja tudi soje zdravje in nazadnje clo sojo véro v dar prinesejo! — Tode ob kratkim so pretekle leta njih sladnosti, in potem — jih vidimo hoditi ali laziti, koker osebe, kterim je znamnje njih djanja z debelimi čerkami na obličji zapisano; koker osebe, pri kterih je notranja zadovoljnost bežala; ali pa očitna nesramnost nastopila; koker osebe, pri kterih se je nekdanje premoženje grozno pomanjšalo, ali pa tudi do čistiga spraznilo; koker osebe, kterih leta so ob kratkim minule, in kterih sreča je zginila, kakor kamen, kteri se v morje verže! — Spominja vredno je, kar sv. pismo od poslednjiga takih ljudí pravi. Glej Sir. 9, 10.

(Dalje sledí.)

Pogled v gornje kraje.

(Dalje.)

Dospevši v Celje, se mi po sreči priméri, de sim v Bežigradu, pol ure pod Celjem na izhodni strani, mogel odsesti in prenočiti. Od več krajev sim se že po Savinski dolíni razgledoval, pa od nobeniga se mi ni lepši prikazala, ko na bežigraških prozorih (Balkon). Pa tudi prihodnjiku iz gornjih zapadnih straní se ta gradič od deleč prikupljuje s svojima dvema košatima smerekama, med kterima se kakor vjeta devica med velikanskimi stražani po Celjskih lokah ozira. Škoda, de iz Celja do tod ni pot bolj obravnana: Bežigrad bi bil tedaj nar lepši veseliše za Celjane poleti. Ta gradič je svoje imé, kakor Kalchberg pripoveduje, o priložnosti dobíl, ko je mladi Celjski grof Vilhelm, v neko neprilično okolinost zapleten, iz tega gradiča v gornji Celjski grad bežati mogel. Celjani ga imenujejo Vešigrad. Ako bi to pravo njegovo imé bilo, bi ta gradič v nemškim jeziku pomenil: Hexenburg, kér veša pri Slovencih sicer nočniga metulja, večidel pa to poméni, kar beseda: copernica. Pa v tem se na Celjane ni zanašati, kér po krivi navadi „b“ v začetku slovenskih mestnih in osebnih imén (Local- und Personennamen) radi za „v“ izgovarjajo, za priliko: Brezje, Bukovje, Brinjar, Bradač i. t. d. zgovarjajo: Vrezje, Vukovje, Vrinjar, Vradač. Nasproti pa v nemških besedah početno „w“ sploh za „b“ zgovarjajo, za priliko namesto: Wein, Wasser, Wind, Wolf, pravijo: Bein, Basser, Bind, Bolf. *) Bodi si pa Bežigrad, Vešigrad ali Višigrad pravo imé mojiga prenočiša: tajiti se ne da, de na prav prijetnim mestu stojí, in de je njega sedanji posestnik vse hvale vreden, kér si prizadeva ga včverstiti, popraviti in zlepšati, kakor se mu spodobi; — poprejšnji posestniki so ga skorej čisto zapustili bili.

Molčé od tega, kakó Celjanam zdaj denarji cvetêjo: hočem samo opomniti, de se je v Celji po velikim trudu tamošnih gospodov duhovnov majhna slovenska knjižnica napravila, in de so učenci nemških šol na slovenske bukvice, kakor čbele na lipovo cvetje. Učenci latinskih šol ne kažejo toliko veselja do slovenšine, ako so ravno bliže času, v kterim bo njih služba popolniga znanja slovenskiga jezika od njih terjala. — Eden učenikov učí tù dobrovoljno talijanski jezik; slovenskiga jezika se pa nihče usmiliti neče, de bi ga pravilno učíl! — Je tedej še zmiram zapušeno sirotce, ki ga le na kmete tišijo, kakor zapušene najdenike (Findling). — Kér sim ravno na struno slovenskiga jezika dregnil, se nemorem zderžati opomniti: de je po Celjskim krogu veliko prijatlov slovenšine razun šolskih učenikov na kmetih, ki se ji do maliga vpirajo. **)

(Dalje sledí.)

Dopis iz Pične v Istríi.

De ne bom, kakor marsikter svojih domorodcov, vedno le pri gosposki obljubi ostal, vam hočem, dragi prijatel! danes za Novice, iz naše dežele kaj maliga pisati, ktera je Krajncam skorej takó malo znana, kakor ptujcam naša Krajnska dežela. Le poslušajte me!

Kanóbe (kleti) imamo lanjskiga dobriga vina še polne. Rad bi ga saj tistim krajnskim tovornikam, kteri so navajeni le po Dolenske vina hoditi, majolčico za pokušnjo natočil, de bi zvedli, kakošno kaplico tukaj prideljujemo, in gotovo bi po tem marsikter Gorenec svoje konjiče vpregel in v Istro bi jo po dobro vino privozil. Plačal bi ga spud (52 bokalov) po 4 gold. in sicer takó dobriga, de ga težko v Ljubljani taciga spod 24 krajc. točiti zamorejo; zdej bi se pa tudi še po boljši ceni kupiti dalo, zató kér terta letas prav verlo kaže; obljubim, če takó ostane, ga bomo zopet iz polnih barigelj točili. — Žita nam prav lepo kažejo; rež je bila tudi pri nas sèmtertje redka, tode kar ni slama nanesla, bo pa gotovo klasje nadomestilo; pšenica, pri nas le golíco sejejo, stojí kot morjé lepa in plenjata, snopa

*) Taka je večidel tudi s krajnskimi Nemci.
Vredništvo.

**) De je med njimi nekoliko hvale vrednih domorodcov, so se mnogi po kmetijskih Novicah že prepričali.
Pisatelj.

in zernja obéta dovelj. Ječmena bo nar več, mislim, de bomo prihodnjič ječmenovo kašo bolji kup jedli, kakor letas; turkinja (koruza) se tudi prav lepo obnaša; oljka nam veliko pridelka obeta, tode je še vse v božjih rokah, če je nam le toča ne vzame, ktera nam vseskozi hudo žuga, in je tudi v nekterih krajih že desetino pobrala; ne razumim, de nas takó rada obiše! če se le od juga oblačik na nebu prikaže, smo že v strahu pred njo. — Kakó se nam bo pa letas krompir obnesel, ne vém še, stojí prav čversto, upanje imamo, de se ga bo gnjiloba letas ogníla. — Toliko za danes! Z Bogam!

A. Zdešar.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc na Krajnskim.

Reja murbnih drevés in židnih gosenc se je začéla po Krajnskim zmirej bolj vzdigovati. Gosp. grof Franc Ksaveri Aversperg, grajšak v Veliki Vasi na Dolenskim, ki so se z velikim veseljem židoreje poprijeli, so pridelali letas 4 cente in 75 funtov židnih mešičkov ali kokonov.

Avstrijanski Llojd.

De se je Terst in celo kupčijstvo avstrijanskiga cesarstva v poslednjih letih zlo povzdignilo, je storila posebno neka imenitna kupčijska družba v Terstu, ki se Llojd imenuje. Nekdo je tedej unidan v nemških Novicah „Gegenwart“ ob kratkim prav dober odgovor dal na vprašanje: kaj je Llojd? rekoč: 25 parabrodov (Dampfschiffe) z 200000 ljudmí in z 50 milijoni blagá, ki se v enim letu na njih peljejo, — to je avstrijanski Llojd.

Neizrečeno velika hudobija.

V Gorici, blizo vasi Otoka v Mošniski fari na Gorenskim je bila nekimu kmetu 5 let stara kobila, ki je imela že dve lepi žebeti, sedaj pa tretjič breja, in ktere bi ne bil posestnik rad spod 200 gold. dobriga denarja prodal, 20. dan rožniga cveta letašnjiga leta, ukradena. Drugi dan so jo pol ure od Dobriga polja pri nekim kozelcu izstradano privezano še živo našli, tode brez jezika, kteriga ji je bil hudobni tat globoko v goltancu odrezal. — Bogo gladno živinče je močno po kermi hrepenelo, pa — jesti ni moglo! Potem so jo skozi Radoljco v Spodnjo Lipnico h konjedercu peljali. Radoljčanje so jo ogledovali, in z enim glasam neusmiljeniga hudobneža obsojevali, rekoč: „Taki trinog, ki je ubogo živino takó neusmiljeno mučil, ne zasluži druziga, kakor de bi se mu tudi jezik odrezal, ali pa de bi ga za jezik perbili ali za-nj obesli.“ — Tatú, gerdiga divjaka, pa še niso zvedli, posebno kér se vlastnik mučeniga živinčeta ni svest, de bi bil s kakim takim človekam v prepir ali kreg, v zamero ali pa v sovražtvo, zapleten bil! —

Mesarska terdoserčnost.

Pri ti priliki vam tudi od nekterih Gorenskih mesarjev gerdo navado oznanimo, kakó neusmiljeno z živino ravnajo, predin jo v mesnici pobijejo, de jih v černe bukve zapišete. Kader ti terdoserčneži kakiga vola, kako kravo ali kakošno drugo živinče za klavšnjo kupijo in v mesnico peljejo, in če se priméri, de se živinče, ko ga mesár žêne, čez kak most iti bojí, takrat zgrabi divji mesár živinče za rep, ter mu ga vlomi, in pravi, kér to živinčeta hudo bolí, gré tudi precej in rado čez most v mesnico. — Ali ne zaslužijo taki gerduni še kaj več, kot černih bukev?

Novice.

(Jajci v jajcu) Anton Osana nam je iz Razdertiga pisal: V Grabnih Ipavske fare pri Lozícah je mesca rožniga cveta tega leta neka kokoš jajce znêsla, ktero je bilo na videz precéj veliko. Hišna gospodinja Ana Fabčič je jajce ubila in v sredi njega najde drugo, kakor oreh debelo, in v tem še eno, kakor léšnik debelo, ravno takó lepo kakor so druge od kokoš znesene jajca.

(Človek v božjih rokah). 19. rožniga cveta je v Nadožu na Erdeljskim bežal nek ovčár s svojima dvema otročičama in 45 ovcami pred dežjem pod hruševo drevó. Strela udari v drevó — razun hčerke pade vse mertvo okoli; pa ovčár, njegov sin in ena ovca so čez 2 uri zopet oživili — 44 ovác pa je mertvih obležálo.

Oznanílo

kmetijski družbi na ogled poslaniga krajnskiga sadja.

(Dalje.)

10. Gosp. M. Korén iz Planine so od M. Milavca iz Studeniga poslali: žlahtnic (Jakobsbirne); višinj jesiharc (Erdweichsel, kleine essigsaure Zwergkirsche), in pa Bredovih marelic (Aprikose von Breda); té marelice so velike hvale vredne in posebno dobriga sočniga okusa.

11. Od gosp. Souvana v Ljubljani smo dobili: parskih rudečih Solcburgarc (geblümte Muskatbirn), so dobre in posebno lepo rudeče; žlahtnic (Jakobsbirn) in laških medenic (Annabirne), ki ste tudi priporočevanja vredni; nar manjših muskatelic (Sieben ins Maul) in pa rumenih zgodnjih muskatelic (kleine gelbe Sommermuskateller), in pa poletnjih tofeljnov (Sommertaffetapfel) in poletnjih jagodičarjev (Rothe Sommerkalvill oder Erdbeerapfel).

12. Gosp. Janez Krivic, tehant v Gôrjah so poslali velikih černih šôck (grosse schwarze Herzkirsche), posebno lepiga in dobriga pleména, in pa režénk, ki so mehke po okusu zlo tepkam enake.

13. Gosp. grof Vincenci Thurn, grajšak v Radoljci so poslali že večkrat pohvaljenih laških medenic (Annabirn), ki so po pravici od gorenskih kmetovavcov zlo obrajtane, kér so zares dobre, zgodej zréle in rade polne; ravno tacih smo dobili tudi

14. od gosp. Jurja Pajka v Ljubljani.

15. Gosp. Jožef Poklukar, fajmošter na Dobrovi, so poslali: Nr. 1. frühe Sommerblankette (prosimo za krajnsko imé), Nr. 2. žlahtnic (Jakobsbirn) in pa Nr. 3. Nagovizer-Birn (prosimo za krajnsko imé), kér to plême je dobro in tudi po nemških krajih zlo obrajtano.

Odborstvo sadne razstave 28. mal. serp. 1847.

(Dalje sledí.)

Današnjimu listu je perdjan osemnajsti del kemije.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani 28. Maliga serpana.		V Krajnju 26. Maliga serpana.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	47	3	4
1 » » banaške	2	55	3	6
1 » Turšice	2	—	2	3
1 » Soršice	—	—	2	34
1 » Rèži	2	5	2	25
1 » Ječmena	1	38	—	—
1 » Prosa	1	54	1	55
1 » Ajde	1	40	1	55
1 » Ovsa	1	2	1	9

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*